

CATEGORII DE PEISAJE

Compartimentul dat prezintă modul de utilizare al terenurilor (structura fondului funciar) în Republica Moldova. El a fost realizat în baza prelucrării Cadastrului funciar al Republicii Moldova (la nivel de comune) pentru anul 2019, preluat de la Agenția Relații Funciare și Cadastru.

La 1.01.2020 fondul funciar al Republicii Moldova avea următoarea structură: terenurile arabile – 54,3%, plantațiile multianuale – 8,5%, pajiștile – 10,1% (în total, terenurile agricole dețin 72,9%), pădurile – 12,3%, suprafețele construite – 7,1%, apele – 2,3% și terenurile cu alte utilizări – 5,4%.

Analiza spațială a utilizării terenurilor (prezentată în cele 12 hărți tematice), denotă o supraexploatare a regiunilor de câmpie, în care ponderea terenurilor agricole depășește 80%. Cel mai înalt nivel de utilizare agricolă a terenurilor (peste 80%) se menține în Câmpia Colinară a Cuboltei (Câmpia Bălților), unde se evidențiază raioanele Drochia, Dondușeni și Râșcani. O pondere înaltă a terenurilor agricole se înregistrează și în Câmpia Nistrului Inferior (raionul Stefan-Vodă). Raioanele respective dispun de cele mai favorabile condiții naturale (relief plan, soluri fertile) pentru terenurile agricole.

Cu mult sub media pe republică (de 72,9%) este ponderea terenurilor agricole în regiunile de podiș cu relief mai fragmentat și cu un grad înalt de împădurire (raioanele Strășeni și Călărași).

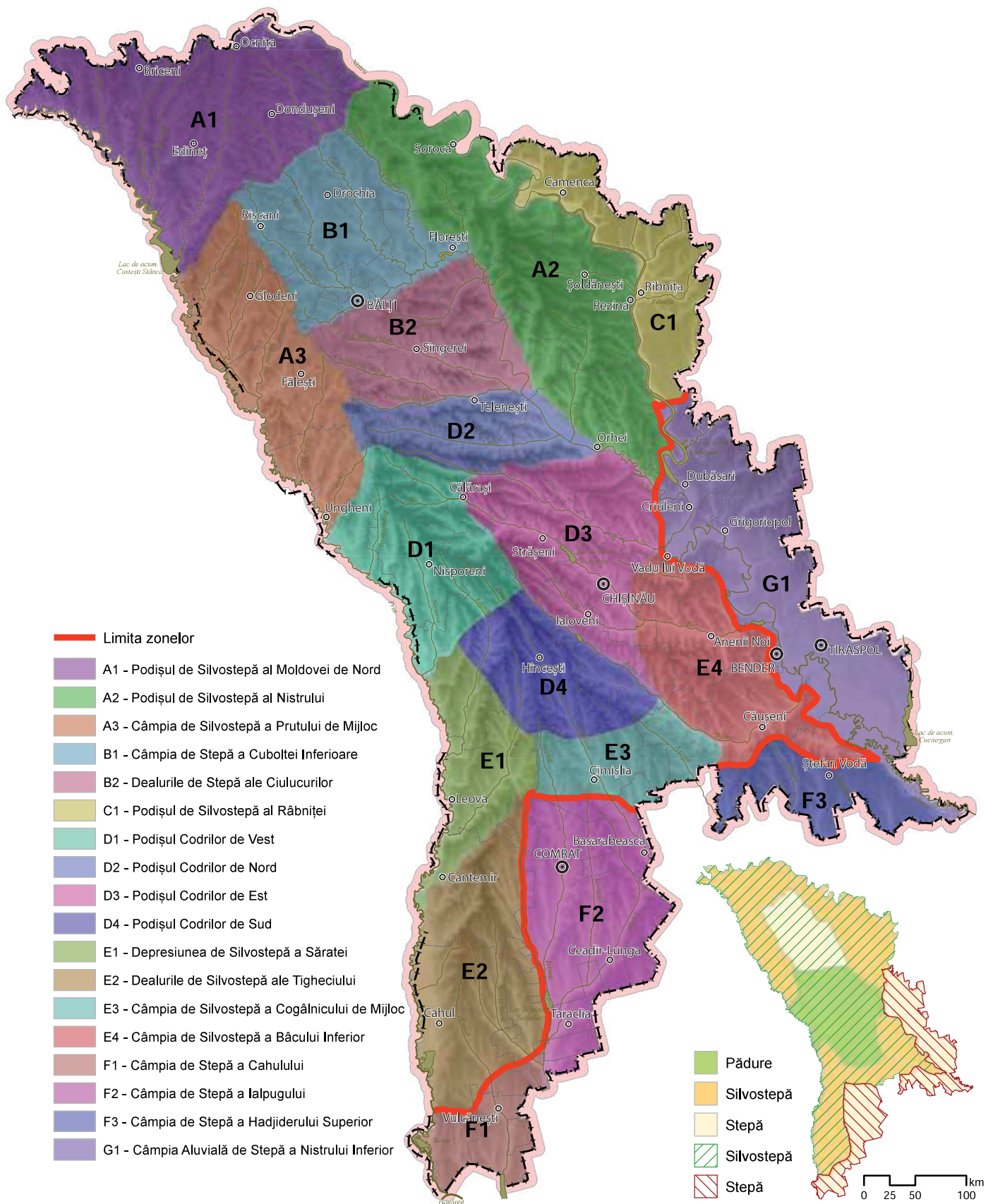
Aceeași legitate se păstrează și în cazul terenurilor acvaticice și intravilane, care sunt mai frecvente în regiunile mai joase cu relief de câmpie.

Nivelul de împădurire diferă destul de apreciabil în aspect spațial, fiind în funcție atât de factorii naturali, cât și de cei antropici. Peisajele silvice, de regulă, se înregistrează la altitudini de peste 200-250 m (datorită cantităților mai mari de precipitații) și pe terenurile cu un grad ridicat de fragmentare ce defavorizează valorificarea acestora în scopuri agricole. Dintre unitățile naturale, printr-un nivel mai înalt de împădurire, se evidențiază regiunile de podiș: Podișul Codrilor – 25,7%, Podișul Podoliei – 11,8%, Colinele Tigheciului – 11,6%, Podișul Cogâlnicului de Mijloc – 11,2%, Podișul Nistrului – 11,0%.

Modificările recente (diminuarea ponderii terenurilor agricole) înregistrate în modul de utilizare a terenurilor sunt benefice pentru restabilirea echilibrului ecologic al peisajelor geografice, însă ponderea terenurilor agricole rămâne încă destul de înaltă și necesită în continuare atât modificări cantitative, cât și calitative.

Categoriile de peisaje

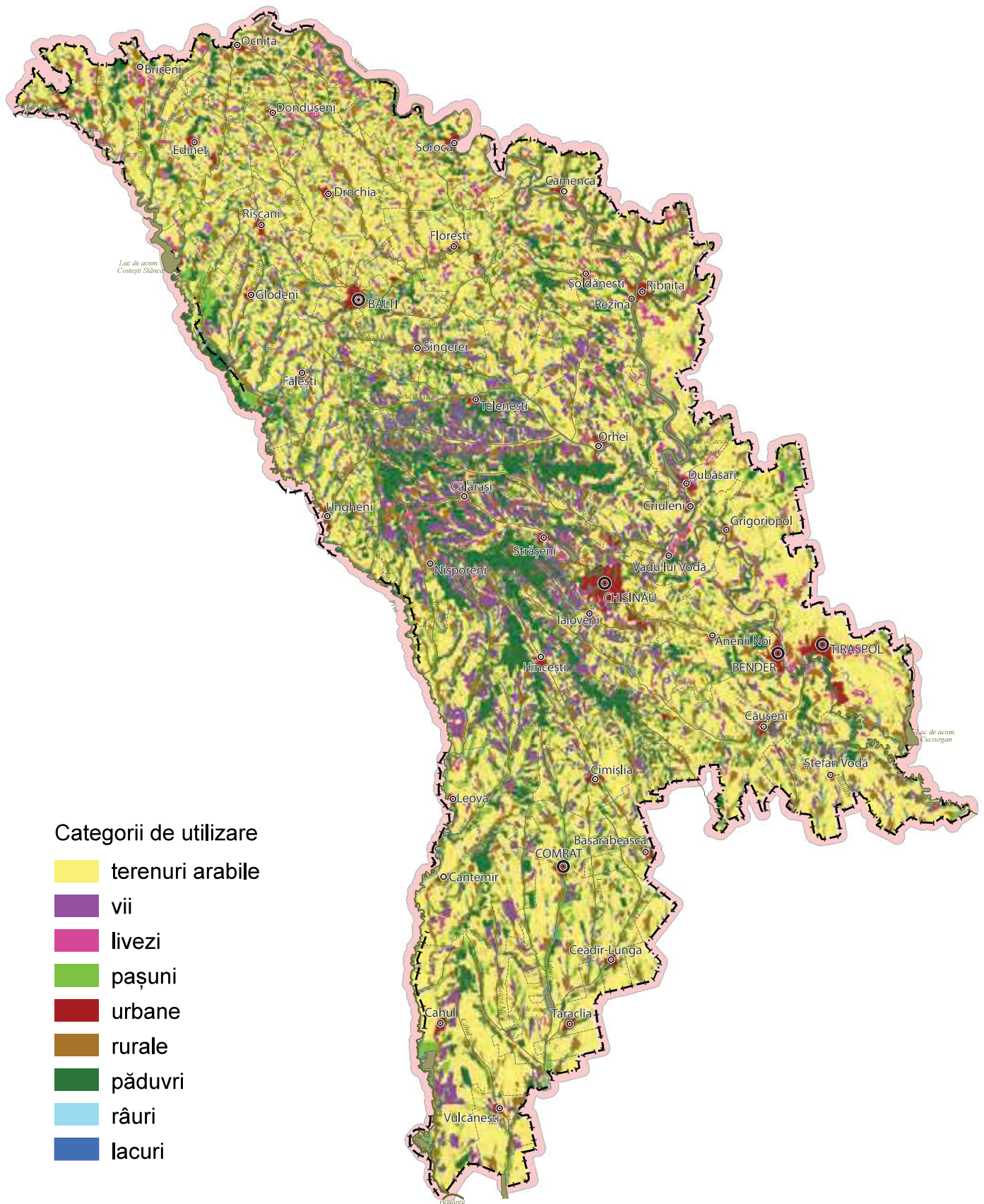
Regionarea Fizico-Geografică a Republicii Moldova (2019)

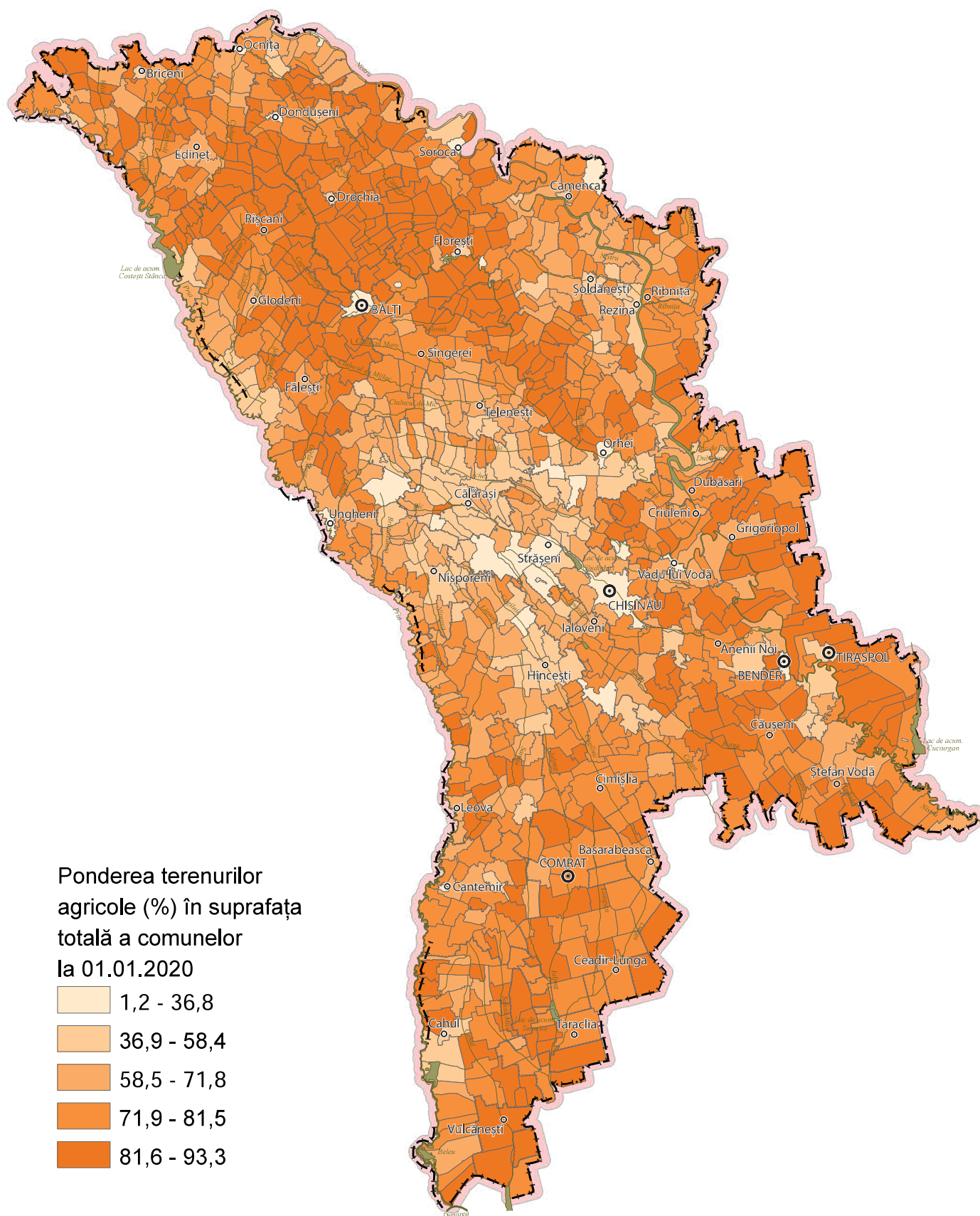
1:1 500 000

Categoriile de peisaje

Utilizarea terenurilor (2004)

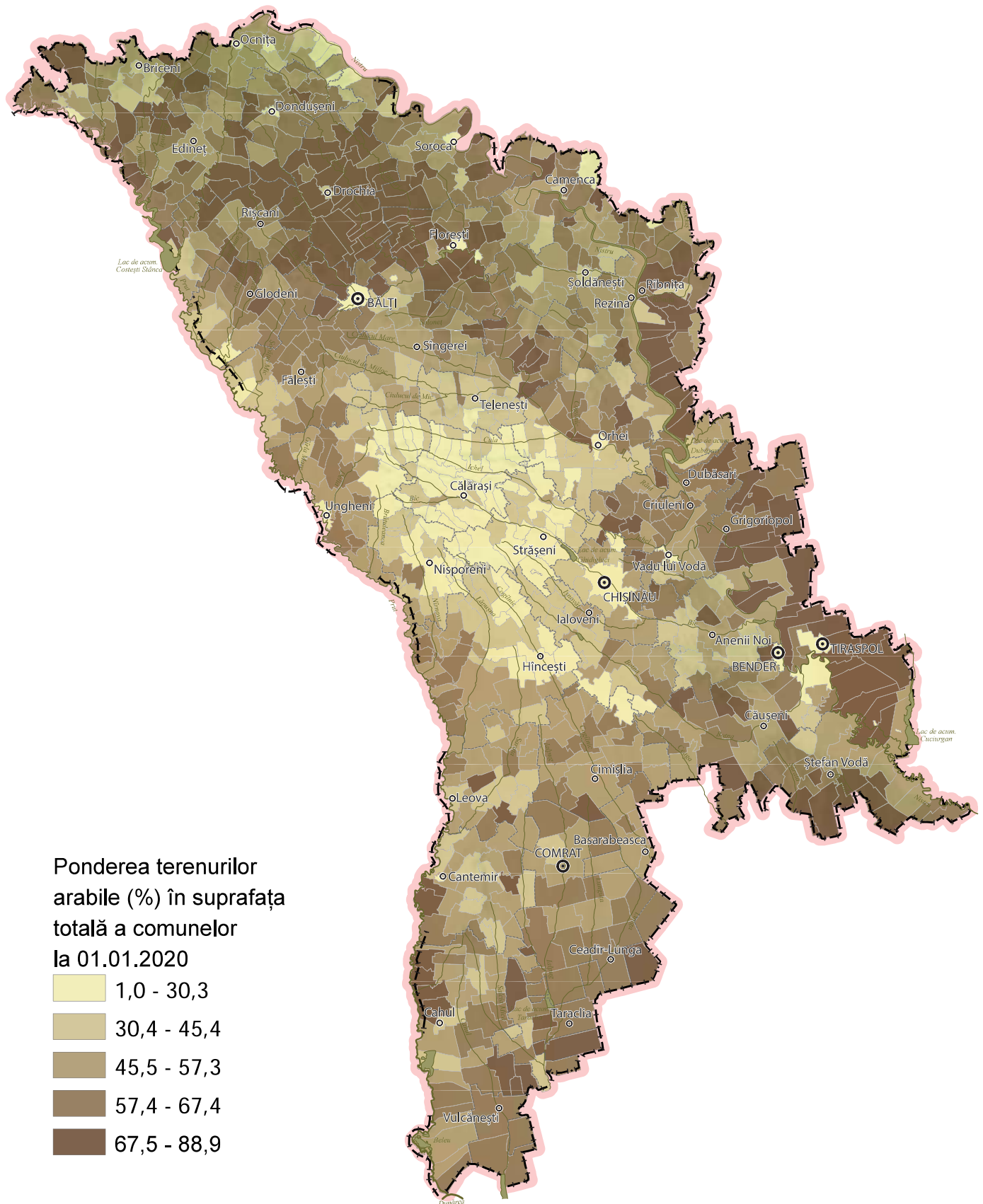

1:1 500 000

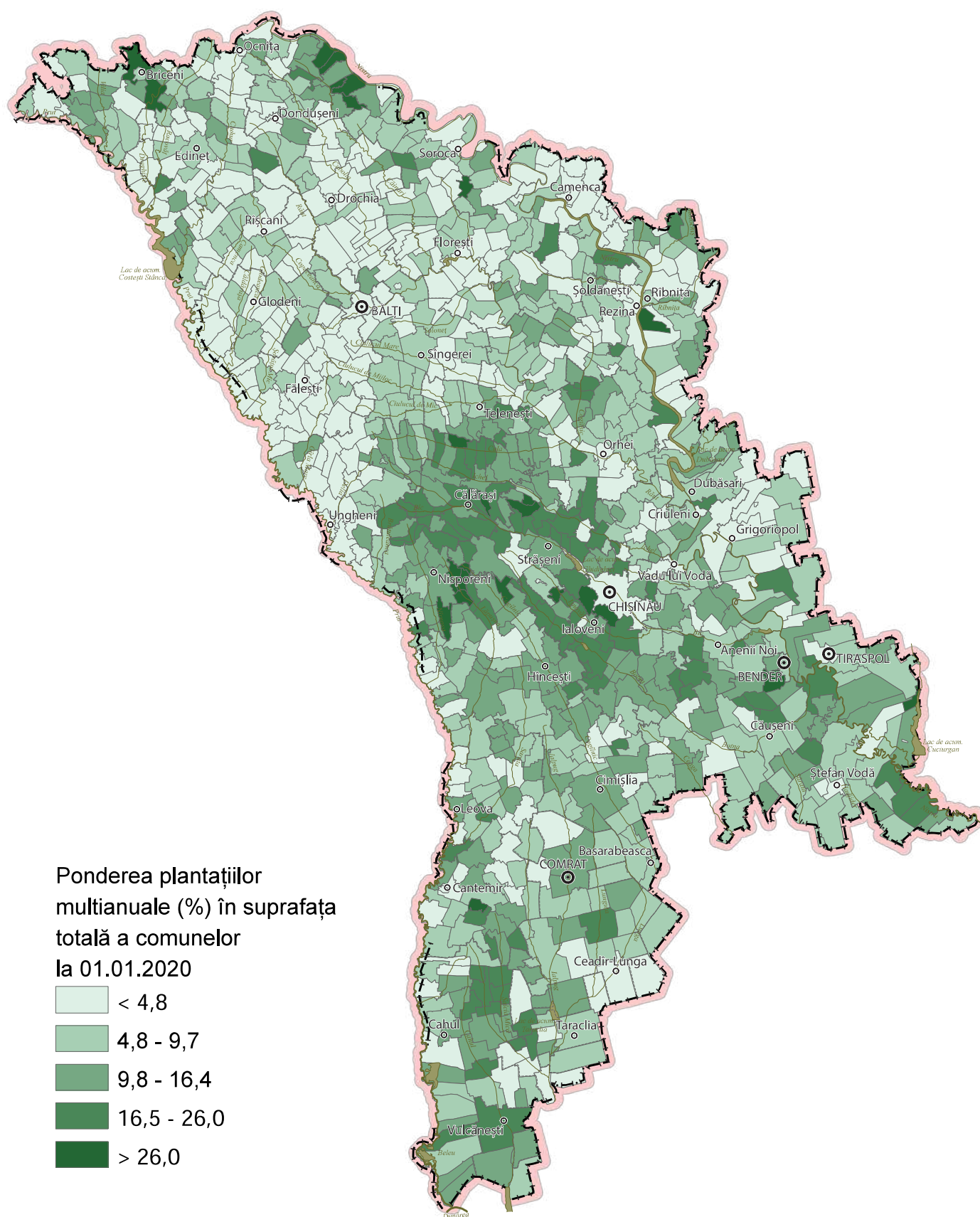

Categoriile de peisaje

Terenurilor arabile

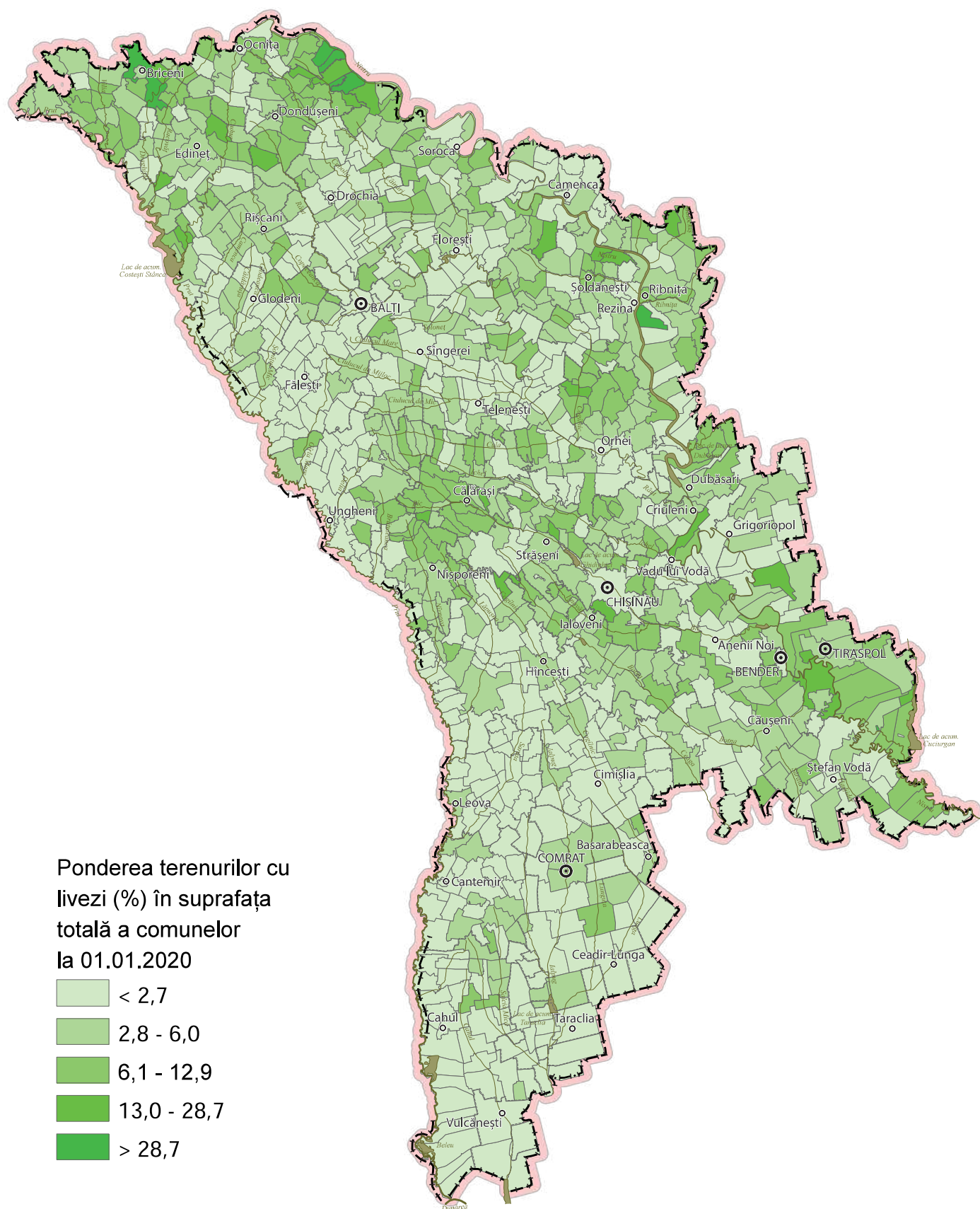

1:1 500 000

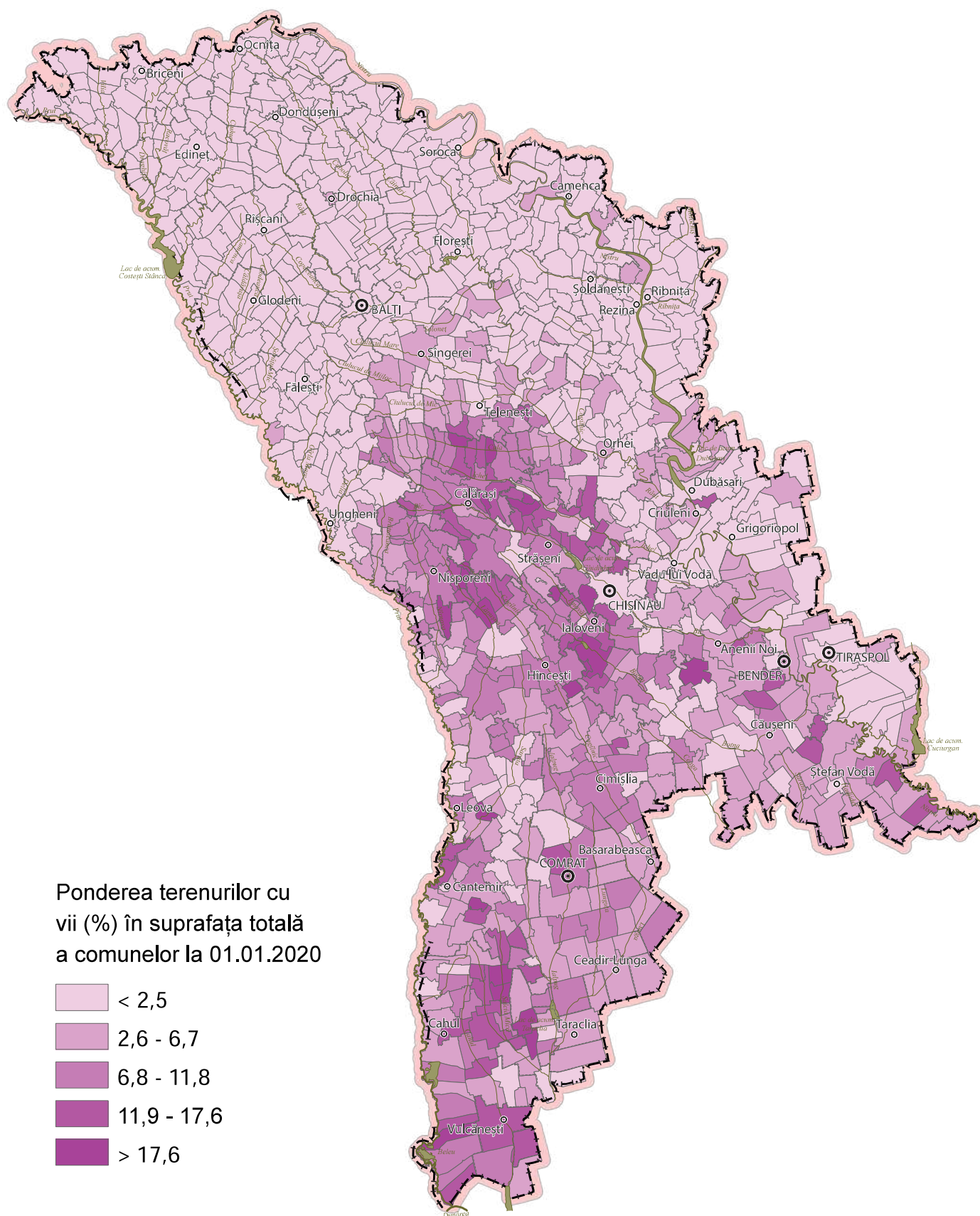
Categoriile de peisaje

Livezi

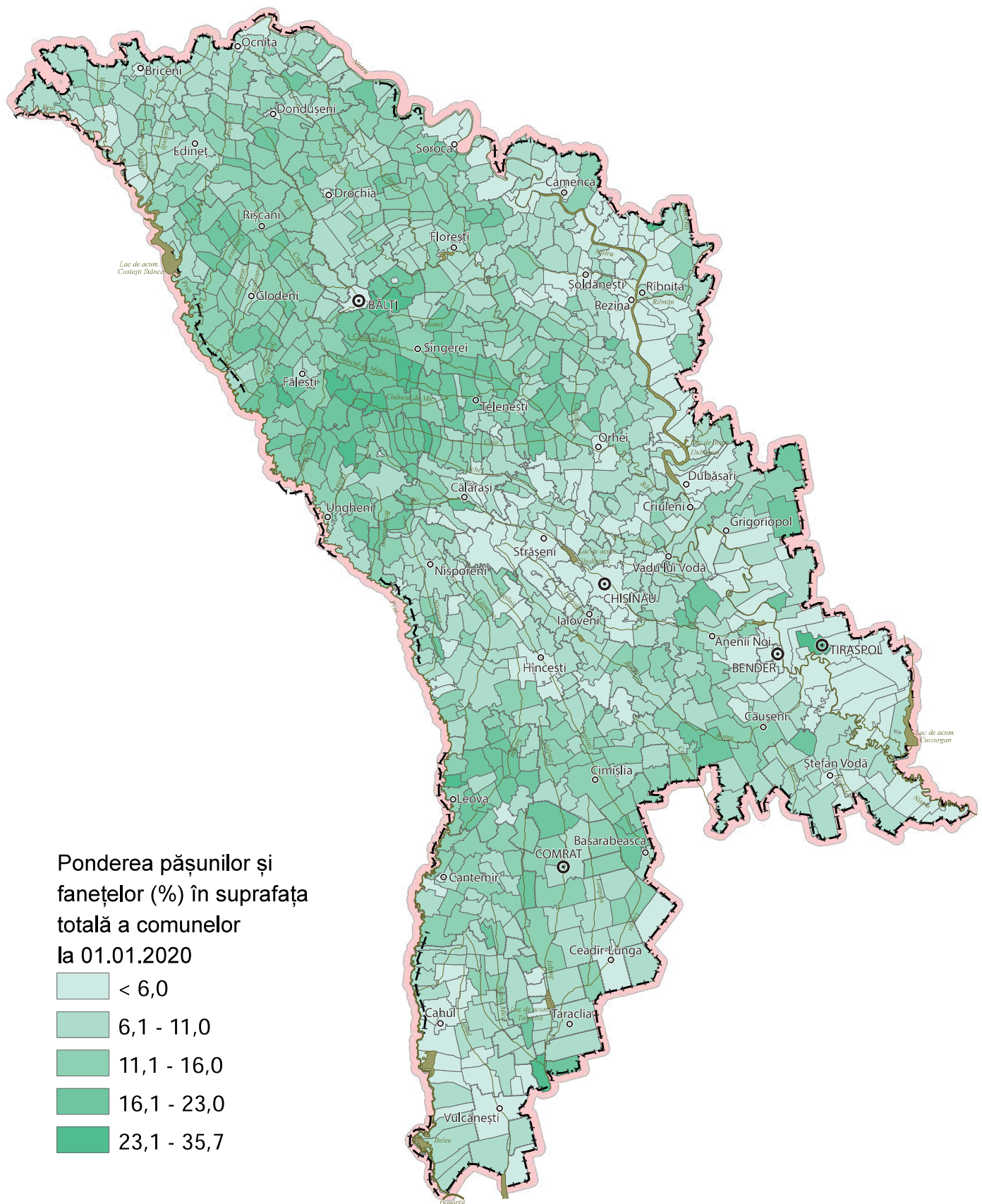
1:1 500 000

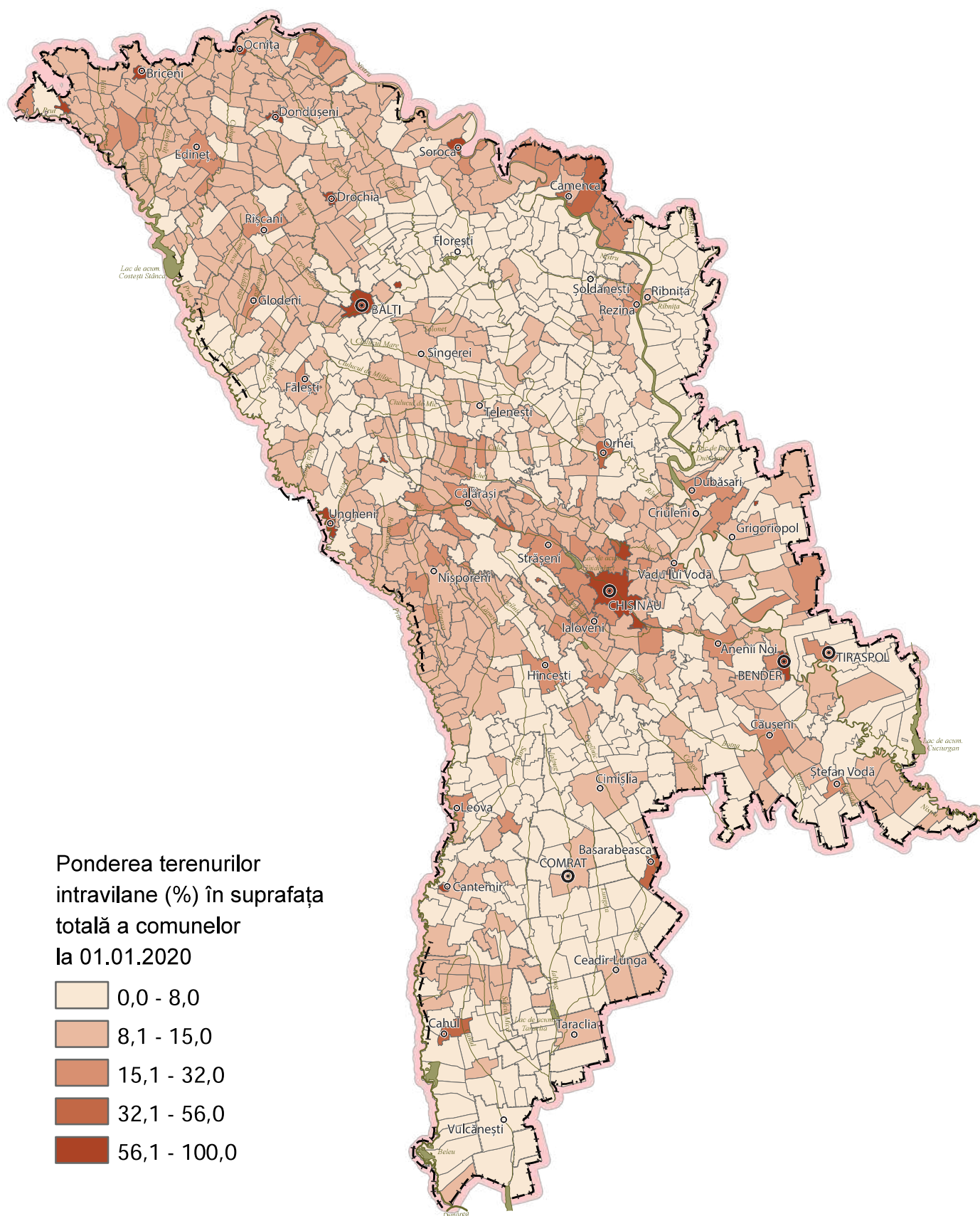

Categoriile de peisaje

Pășuni și fânețe

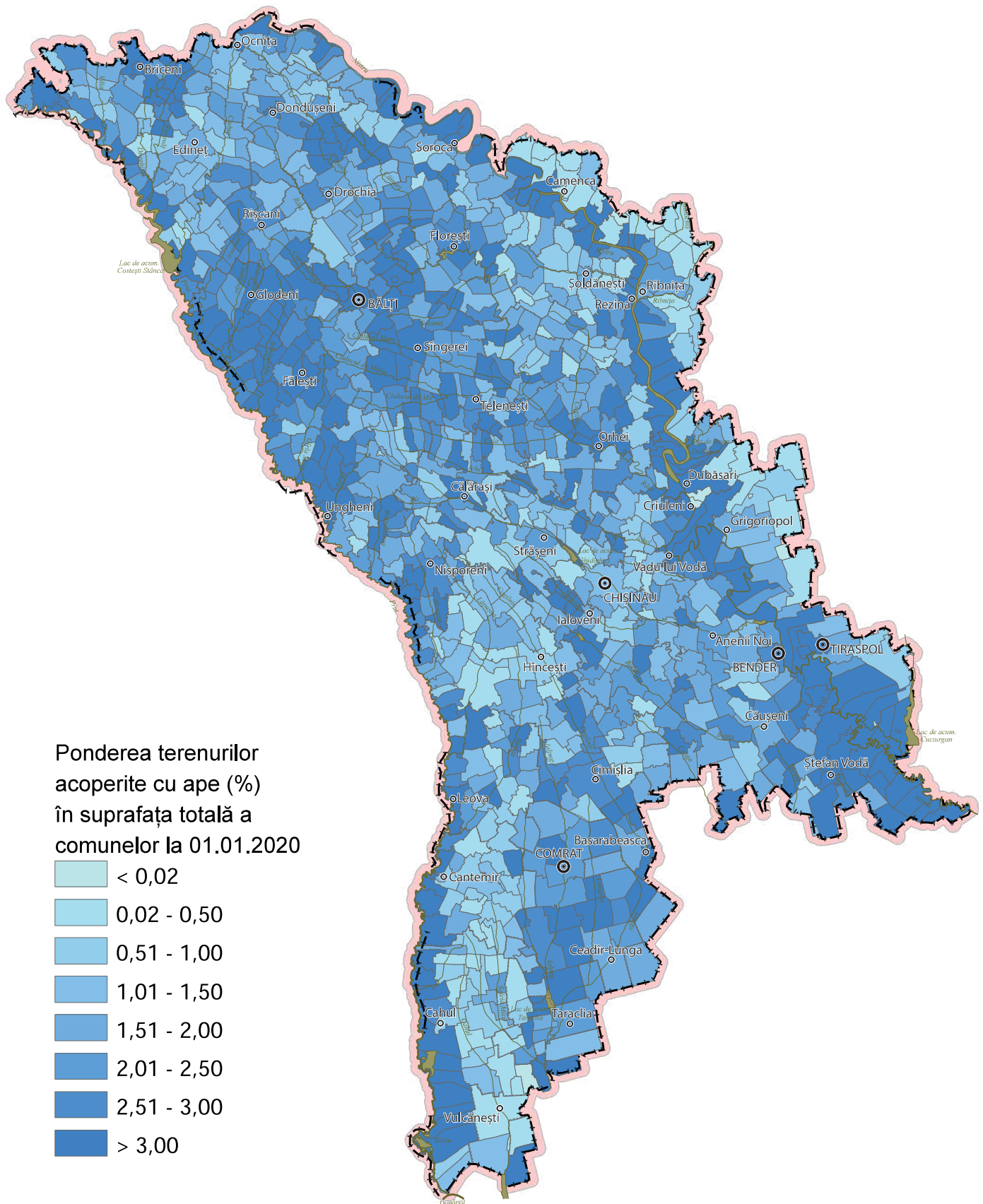

1:1 500 000

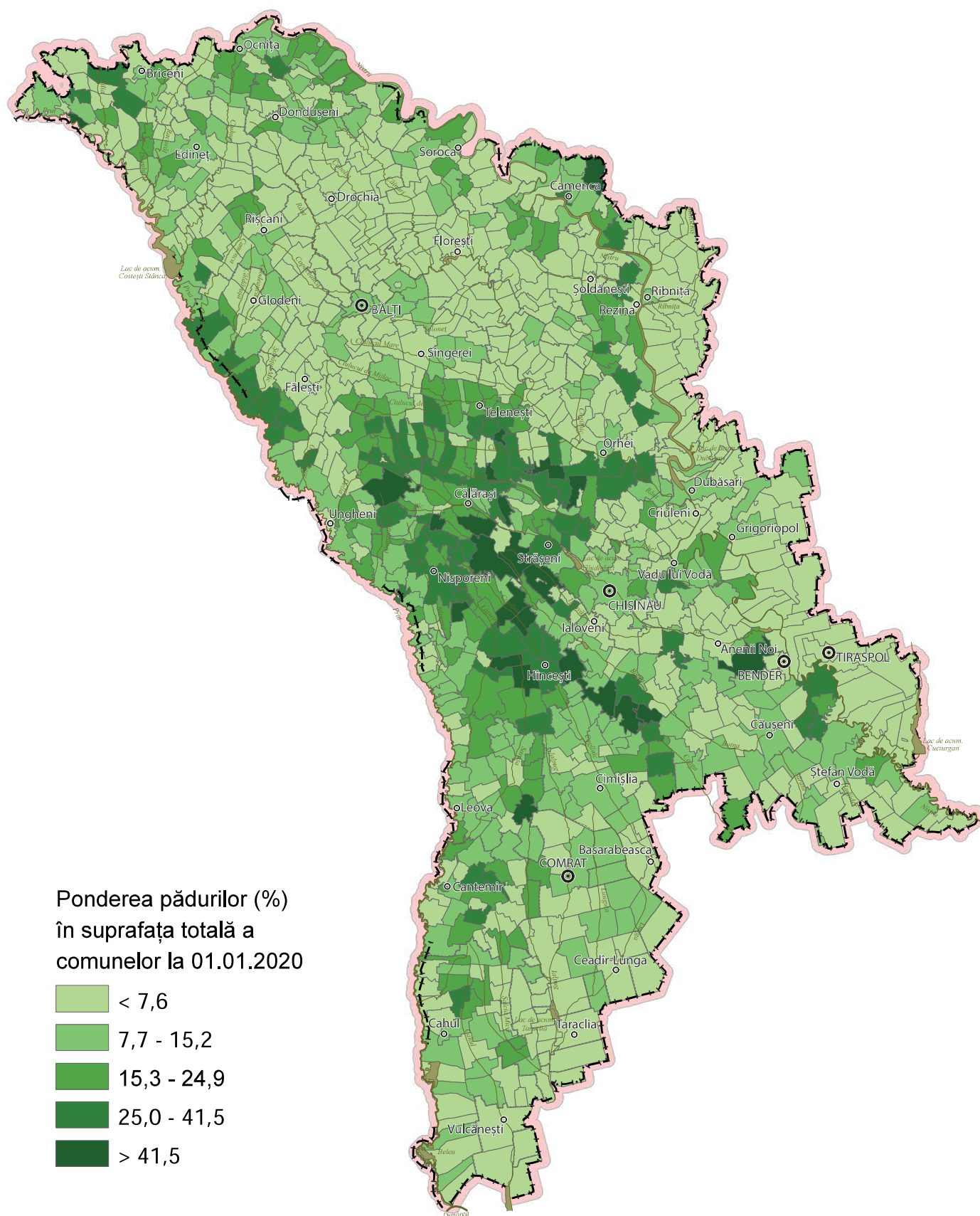

Categoriile de peisaje

Ape

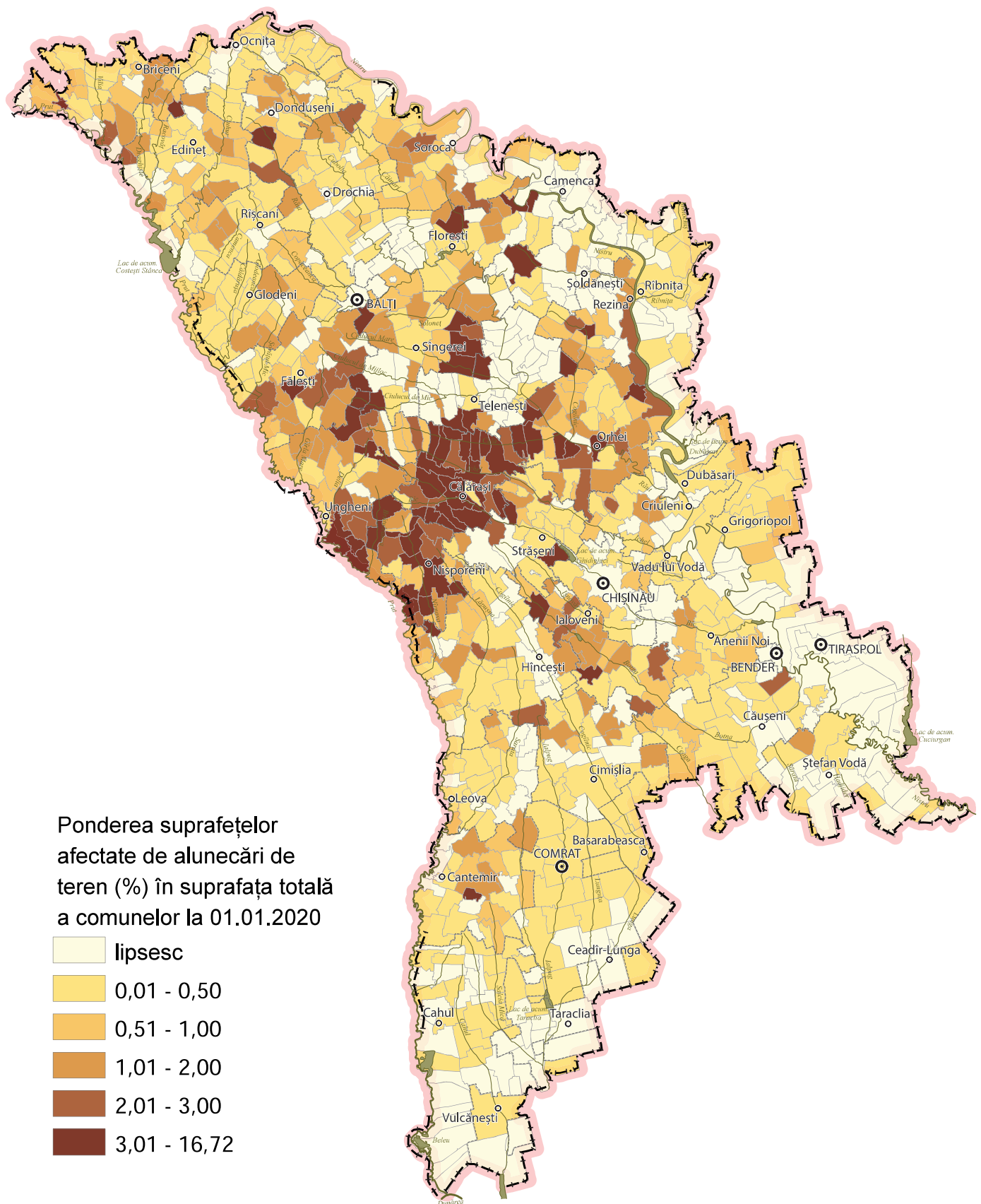

1:1 500 000

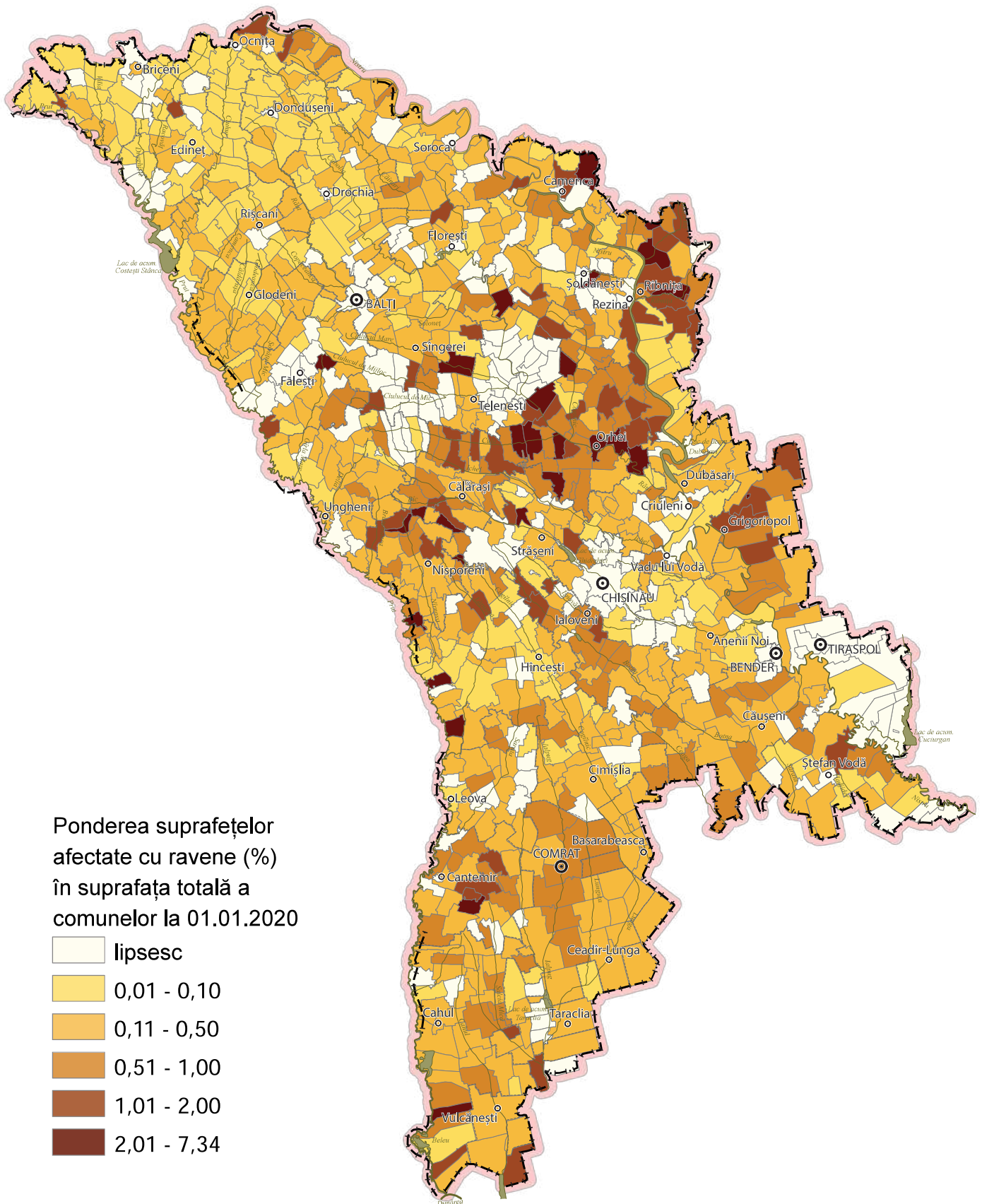

Categoriile de peisaje

Alunecări de teren

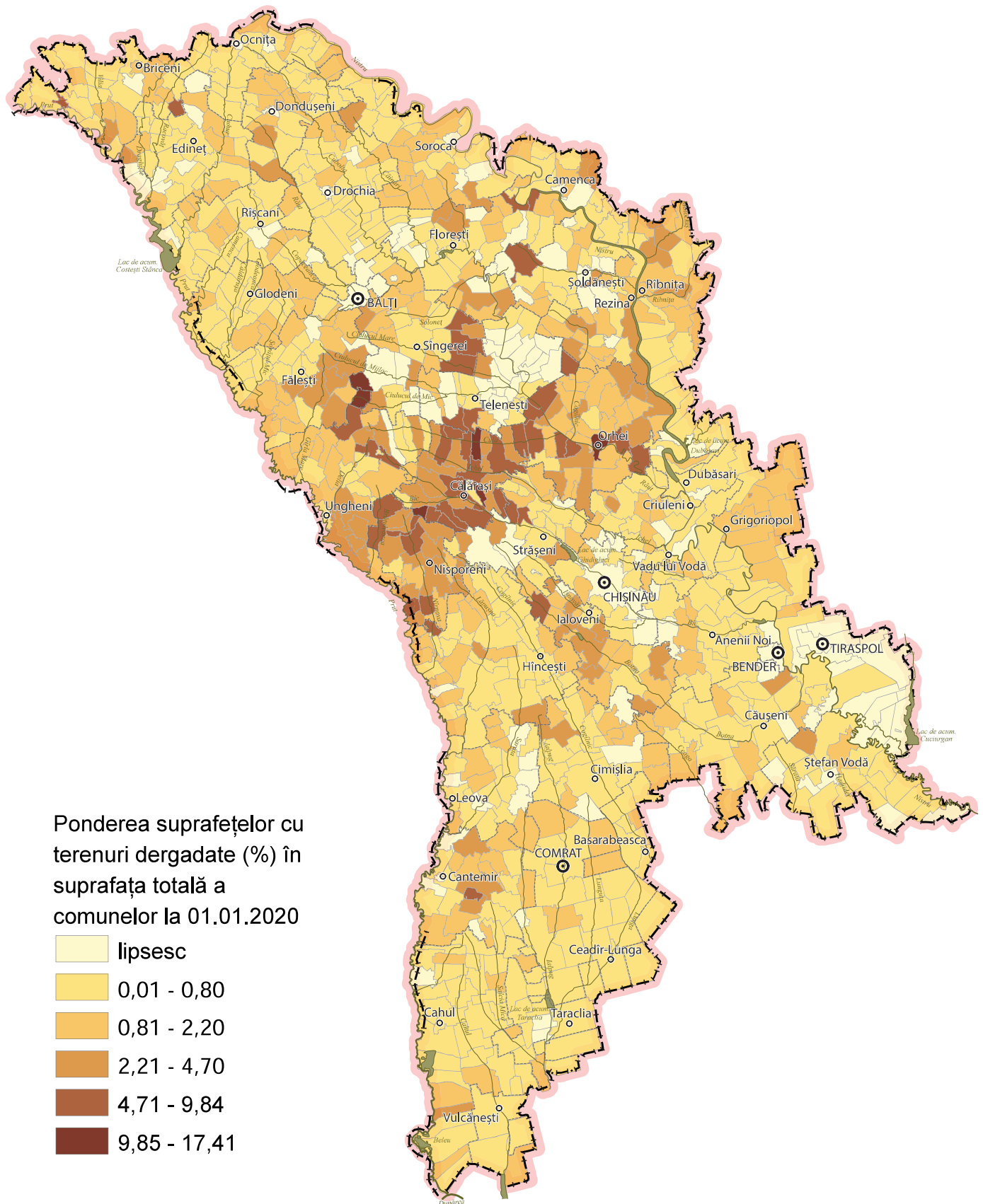

1:1 500 000

Categoriile de peisaje

Terenuri degradate

1:1 500 000

INDICII CE REFLECTĂ STAREA PEISAJELOR

Evaluarea cantitativa și calitativa a efectelor tuturor modificărilor pe care le suportă peisajul ca urmare a activităților antropice se poate realiza cu ajutorul unor indici și indicatori. Aceștia au rolul de a măsura dimensiunea, intensitatea și repartiția spațială a efectelor impactului antropic.

Indicele de naturalitate reprezintă raportul dintre suprafața acoperită de pădure și pășune și suprafața analizată la care se raportează aceasta, punând în evidență starea de echilibru a peisajelor geografice.

$$I_{nat} = (\sum S_{p\acute{a}dure} + S_{p\acute{a}\text{șuni}} / S_{total\acute{a}}) \times 100$$

Indicele transformării ambientale (de mediu) a peisajelor, calculat ca raportul între suprafața ocupată de păduri și pajiști la suprafața construită (variante Maruszczak), ne redă informații asupra intensității de modificare antropică a peisajului.

$$I_{tr.e.M} = S_{p\acute{a}dure} + S_{paji\text{ști}} / S_{construit\acute{a}}$$

Totuși, cea mai mare modificare în structura peisajelor inițiale a fost cauzată de activitatea agricolă. Astfel, M. Dumitrașcu, a adaptat acest indice la condițiile de stepă și silvostepă, introducând în formulă și unele categorii de peisaje agricole (arabilul, livezile și viile). Astfel, formula modificată al indicelui transformării ambientale este:

$$I_{tr.e.D} = S_{p\acute{a}dure} + S_{paji\text{ști}} + S_{acvatic\acute{a}} / S_{construit\acute{a}} + S_{arabil\acute{a}} + S_{vii} + S_{livezi}.$$

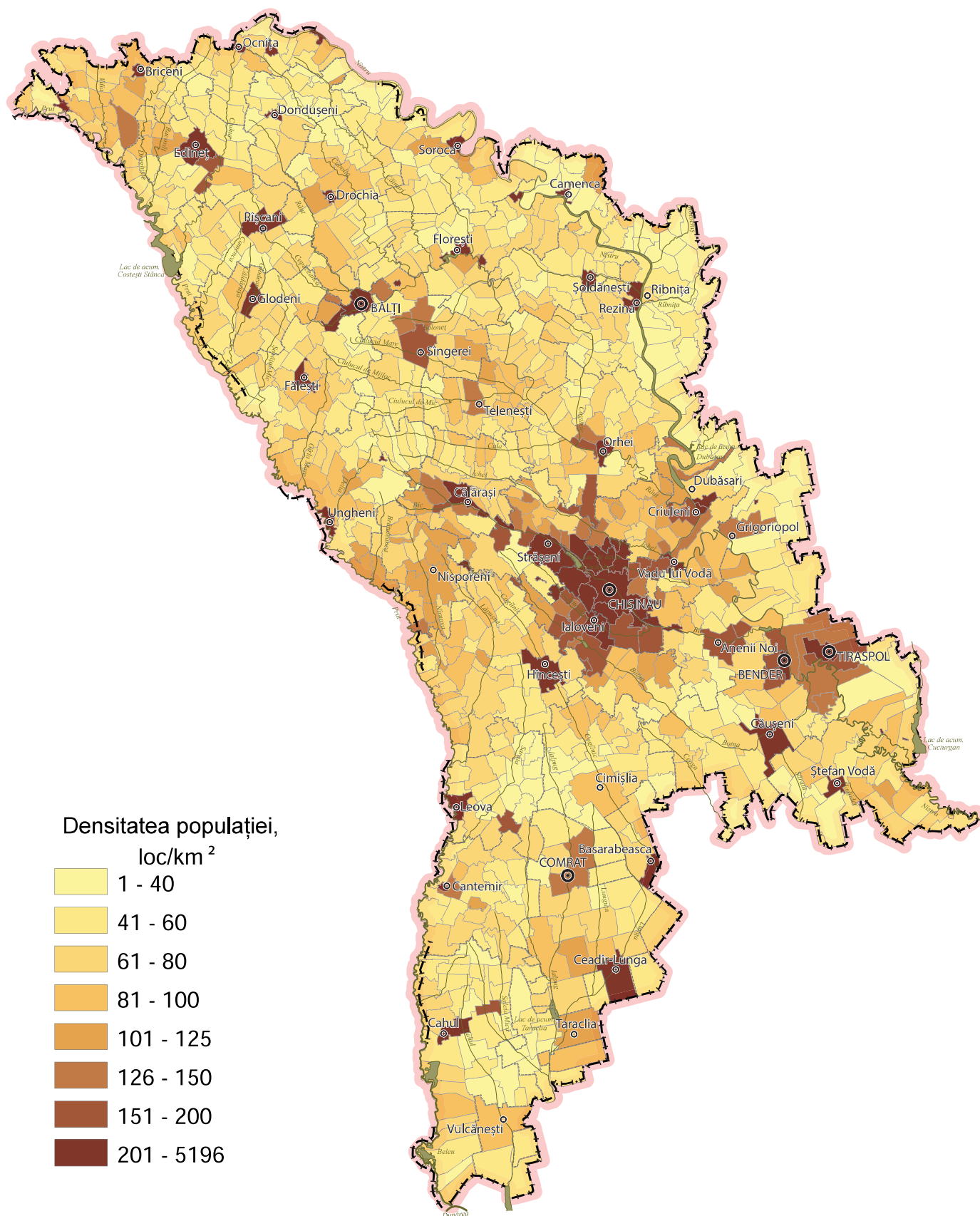
Coeфициentul de stabilitate ecologică a terenurilor terenurilor se calculează după formula:

$$K_{ec.st} = \frac{\sum K_{vi} P_i}{\sum P_i} \sum K_r$$

unde, K_{vi} – coeficientul de stabilitate a anumitei categorii de terenuri; P_i – suprafața anumitei categorii de terenuri; K_r – coeficientul de stabilitate morfologică a reliefului (constituie 0,7 și se aplică numai pentru regiunile fragmentate de podiș).

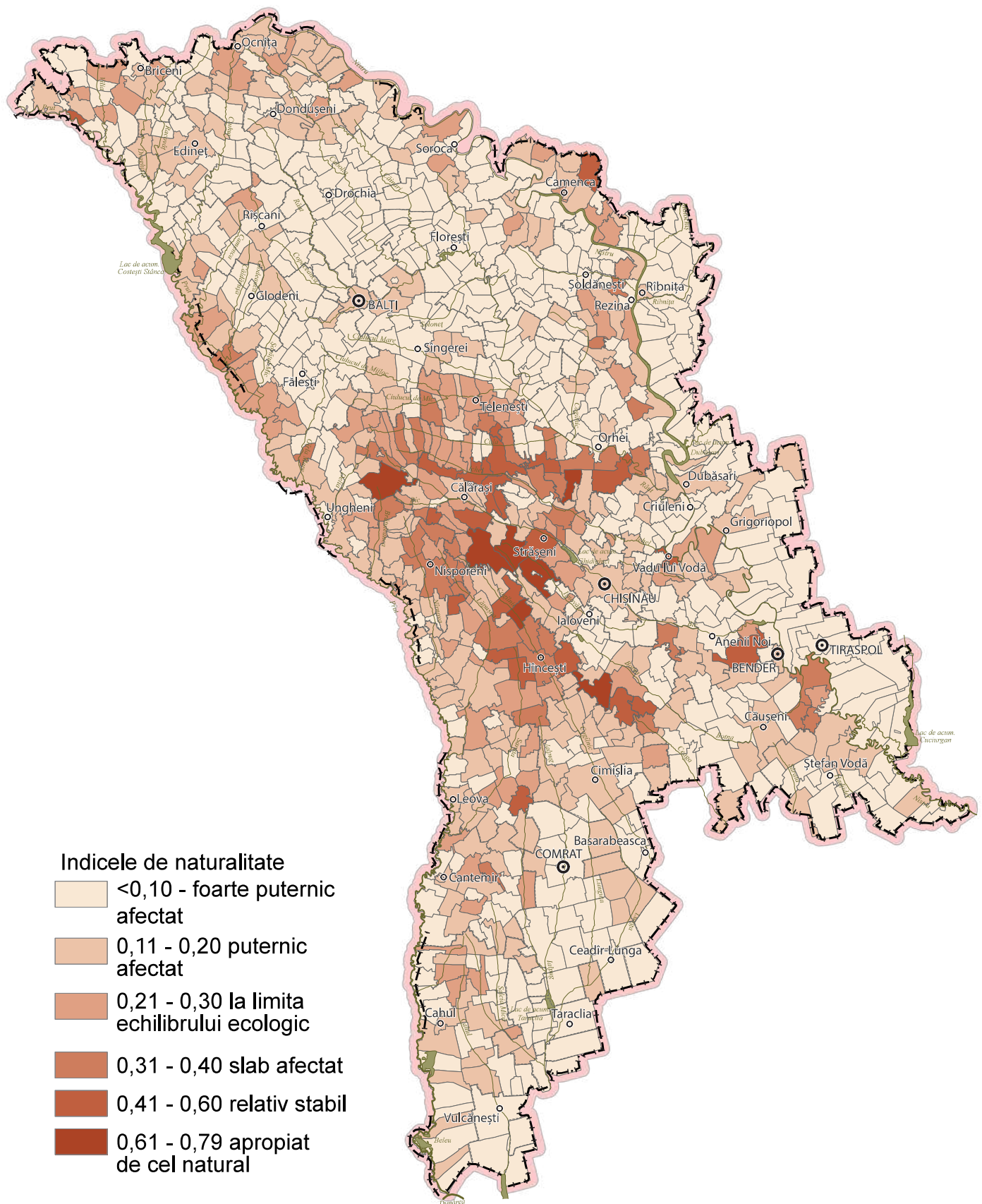
Un alt set de indicatori de presiune utilizați, reprezintă raportul anumitelor categorii de terenuri la numărul de populație. În unele cazuri ele redau gradul de asigurare cu anumite suprafețe (agricole), în altele – presiunea antropică asupra peisajelor (naturale). Printre acestea enumerăm:

- Presiunea umană asupra mediului prin agricultură: Pa = Suprafața agricolă/Nr locuitori;
- Presiunea umană asupra mediului prin terenuri arabile: Pa = Suprafața arabilă/Nr locuitori;
- Presiunea umană asupra peisajelor forestiere Pf = Suprafața peisajelor forestiere + suprafața perdelelor forestiere/Nr. Locuitori;
- Presiunea umană asupra mediului prin culturi multianuale (livezi și vii) Pma = Suprafața livezilor + suprafața viilor/Nr. Locuitori;
- Presiunea umană asupra mediului prin pajiști Pa = Suprafața cu pășuni și fânețe/Nr locuitori.

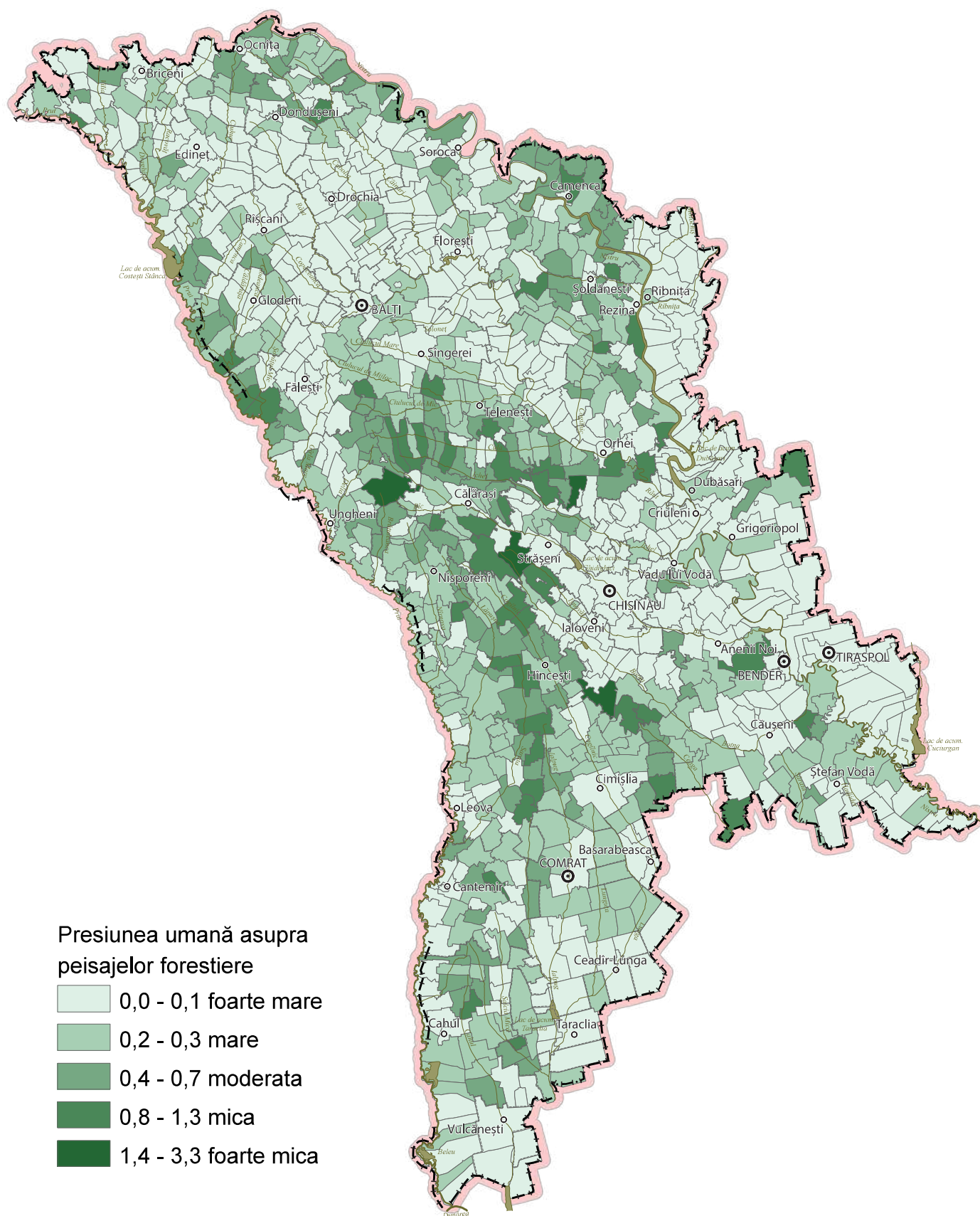

Indicii ce reflectă starea peisajelor

Indicele de naturalitate

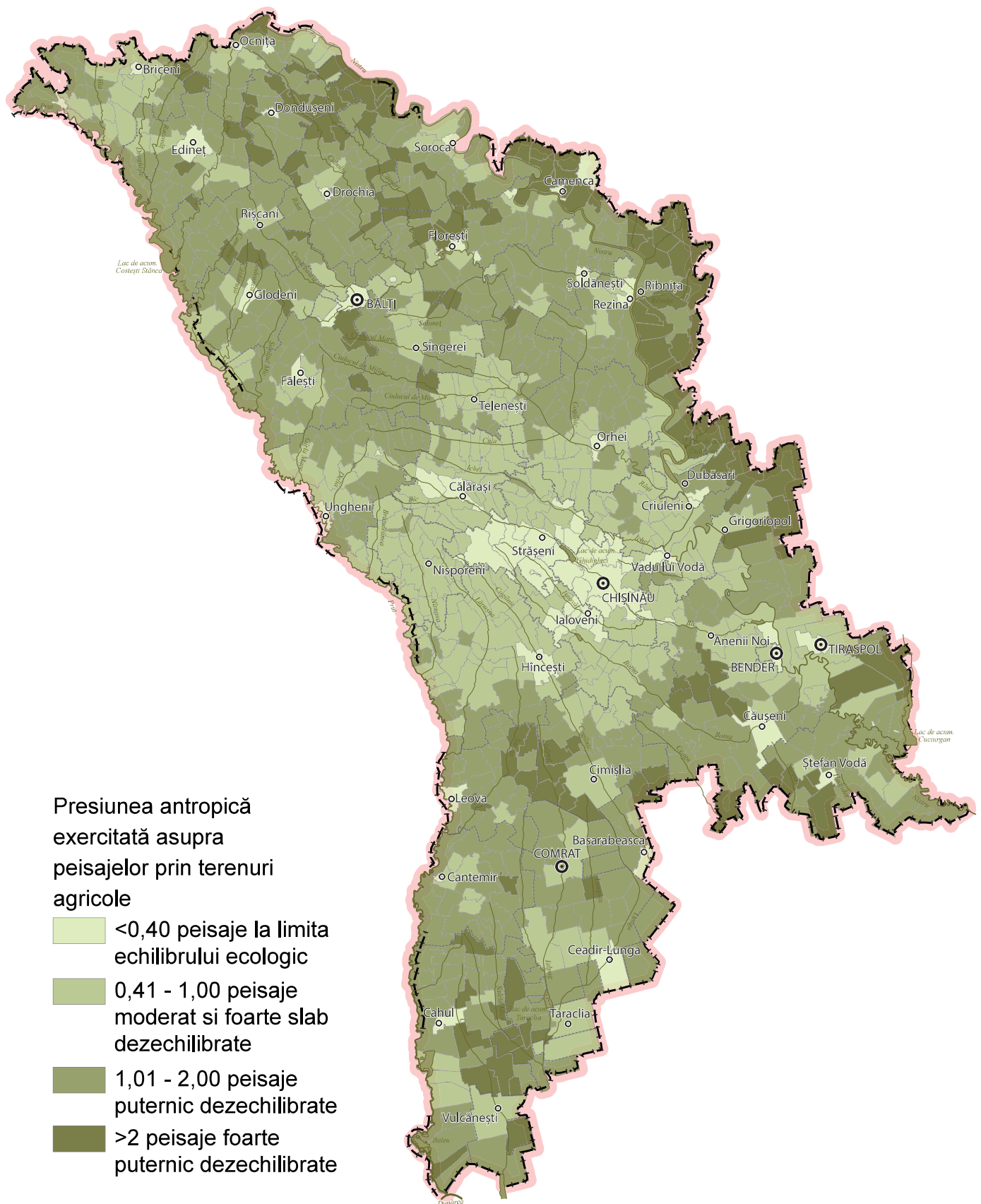
1:1 500 000

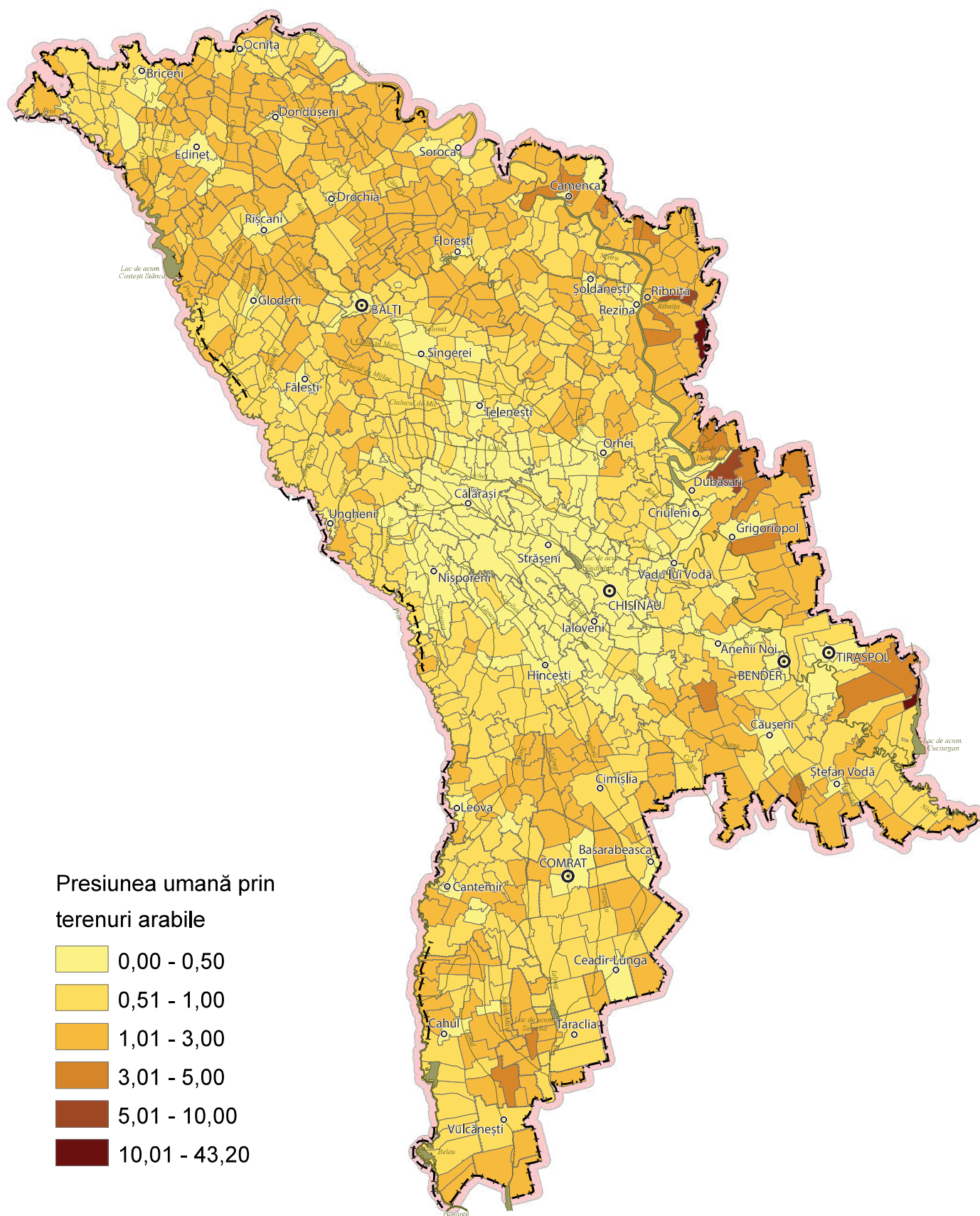
1:1 500 000

Indicii ce reflectă starea peisajelor

Peisaje agricole

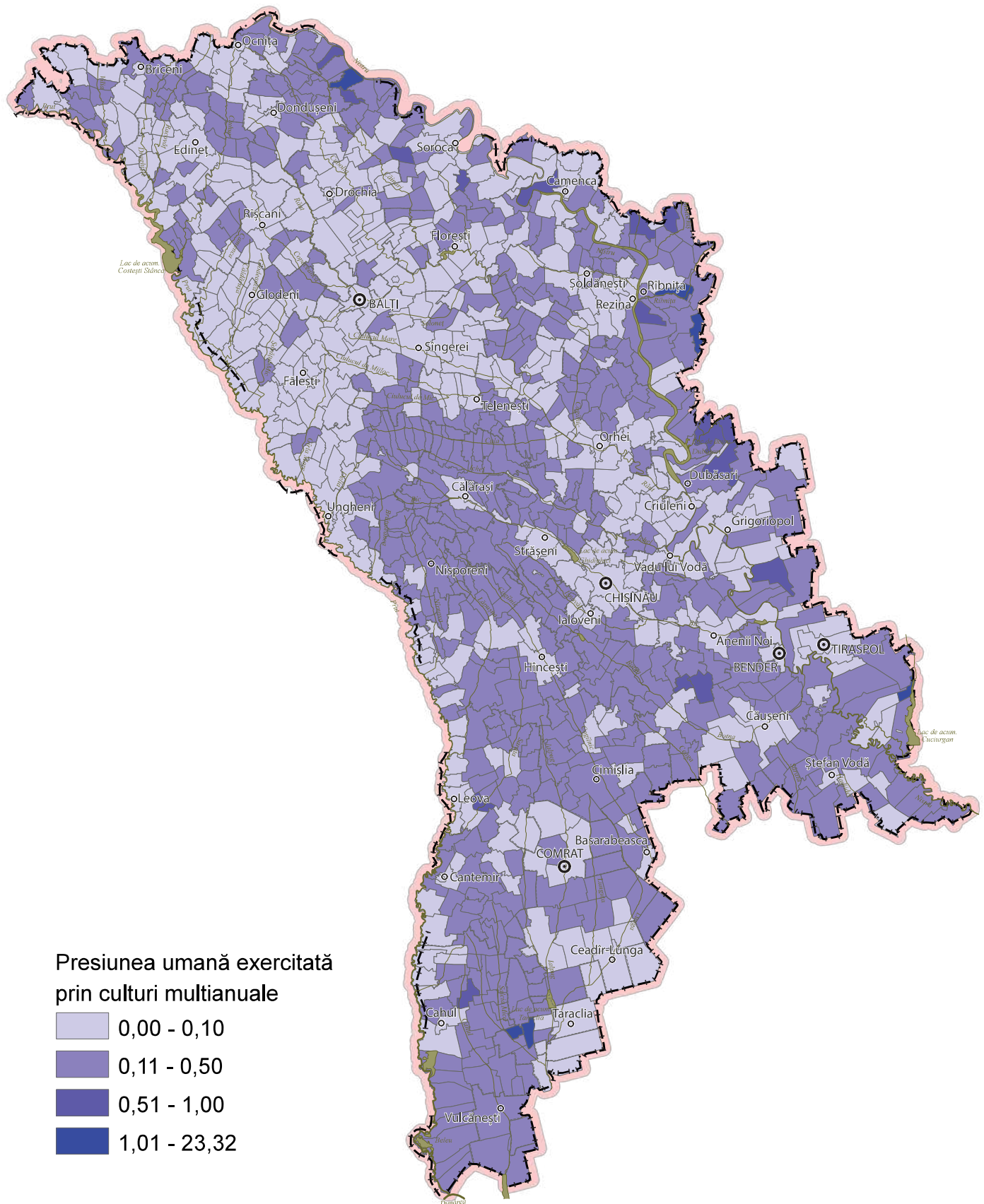

1:1 500 000

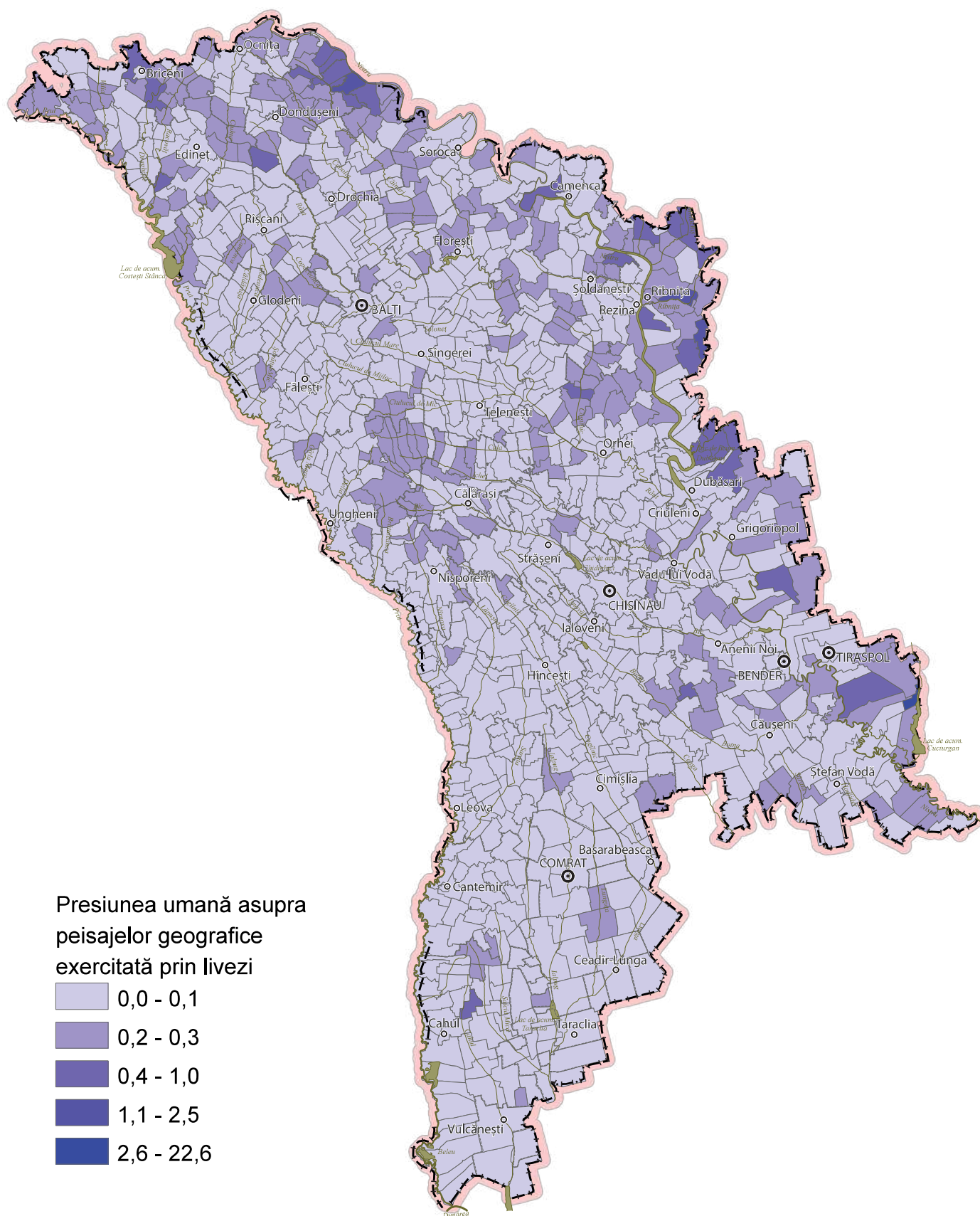
Indicii ce reflectă starea peisajelor

Culturi multianuale

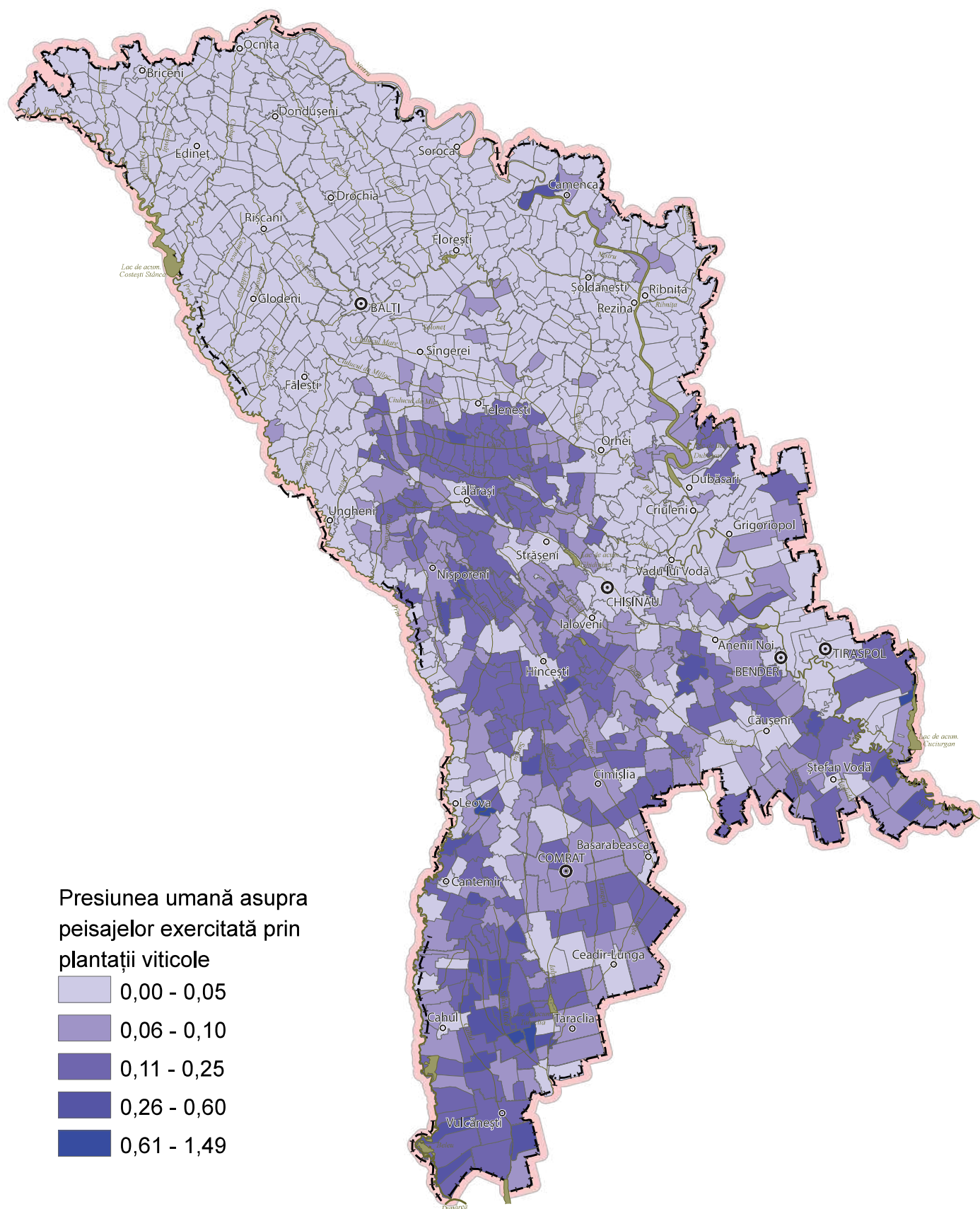
1:1 500 000

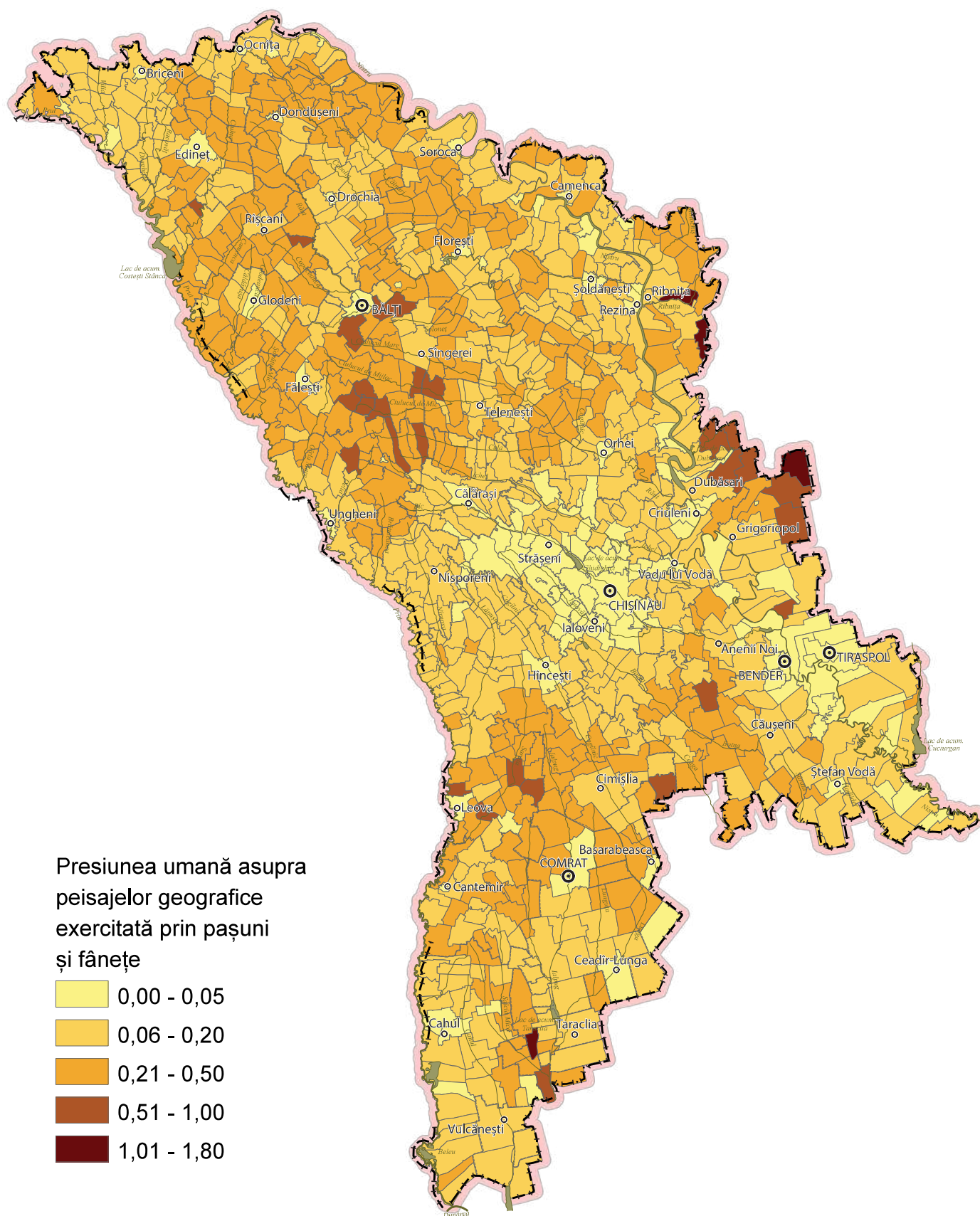

Indicii ce reflectă starea peisajelor

Plantații viticole

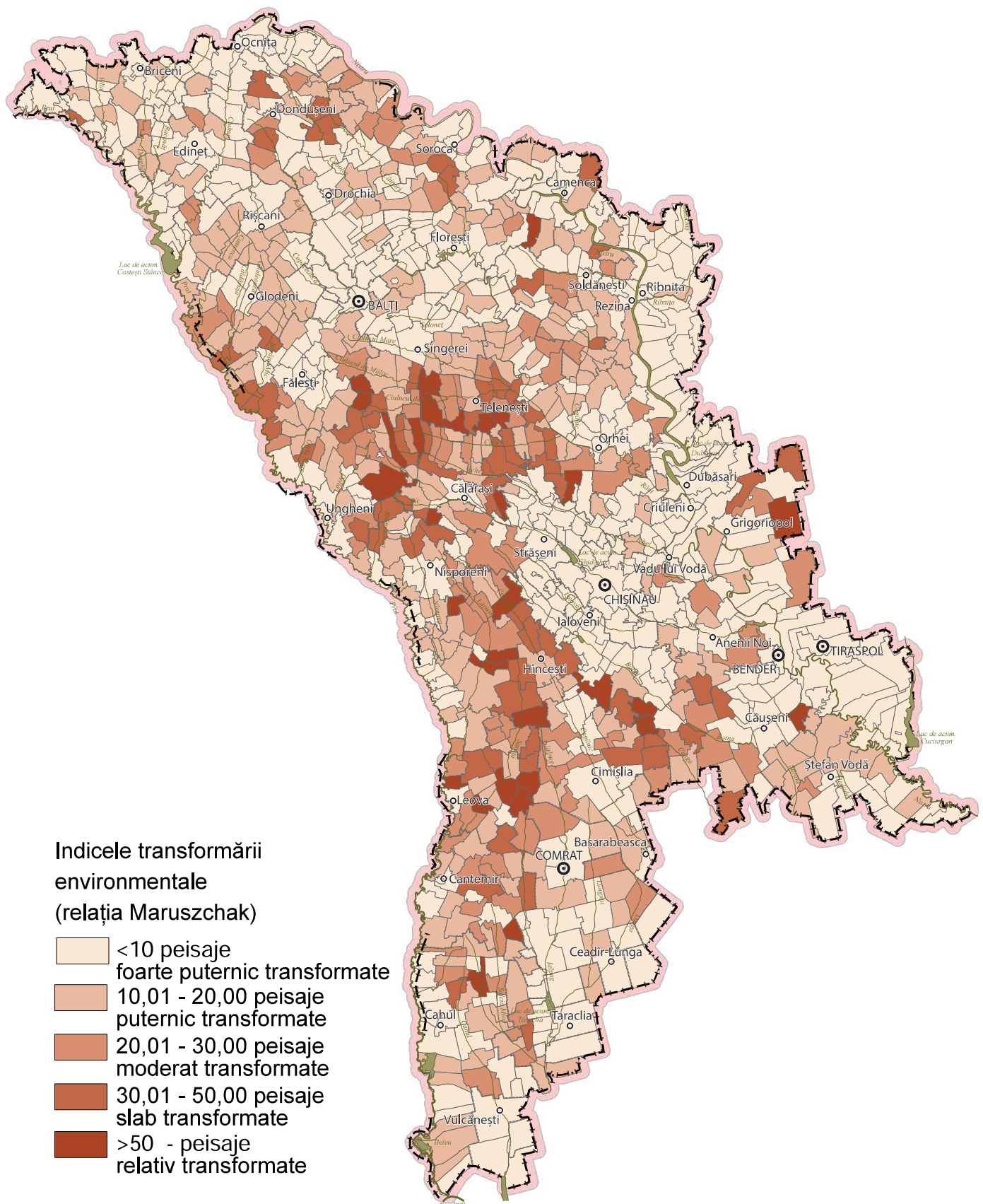

1:1 500 000

Indicii ce reflectă starea peisajelor

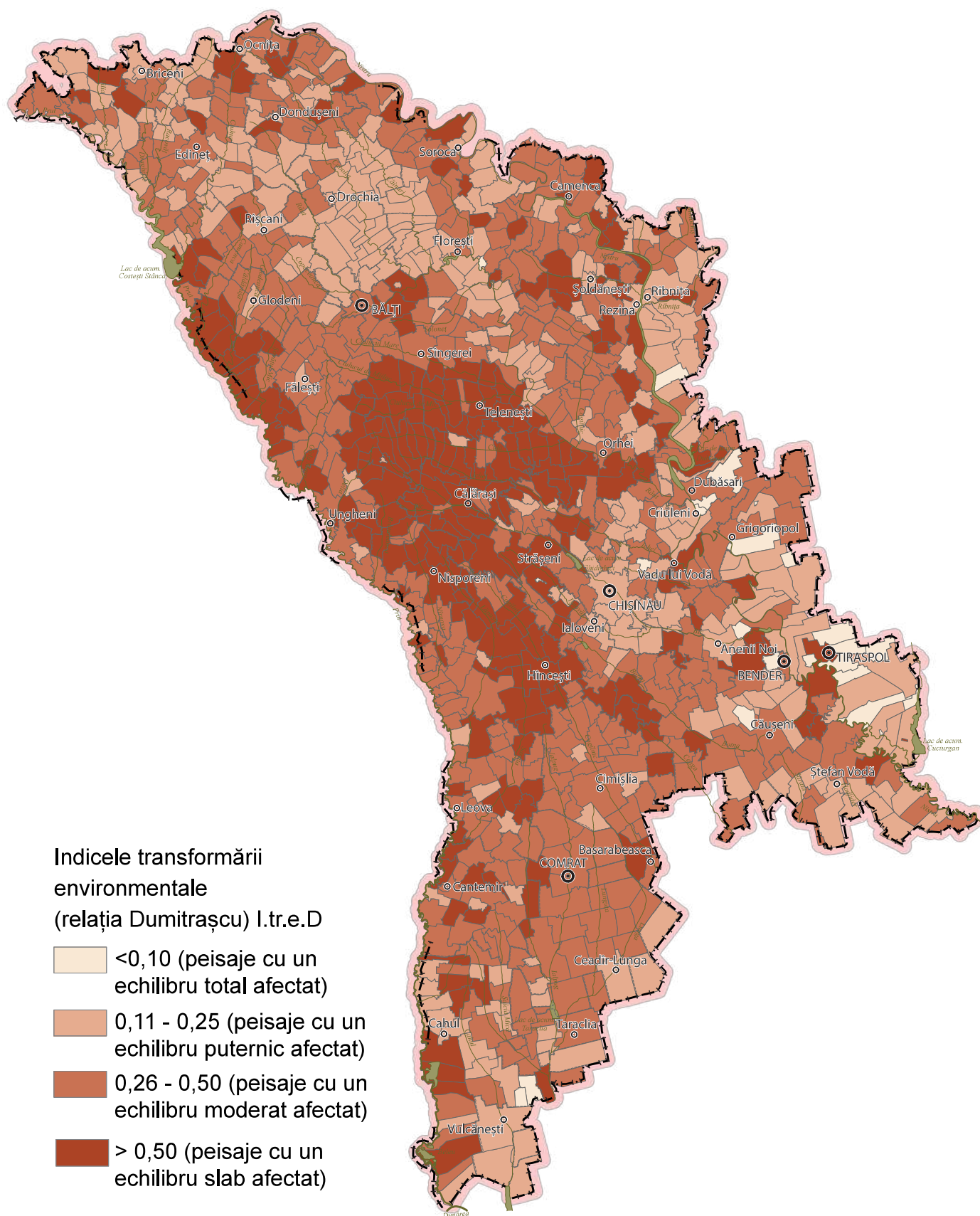
Transformări enviromentale (relația Maruszchak)

1:1 500 000

Indicii ce reflectă starea peisajelor

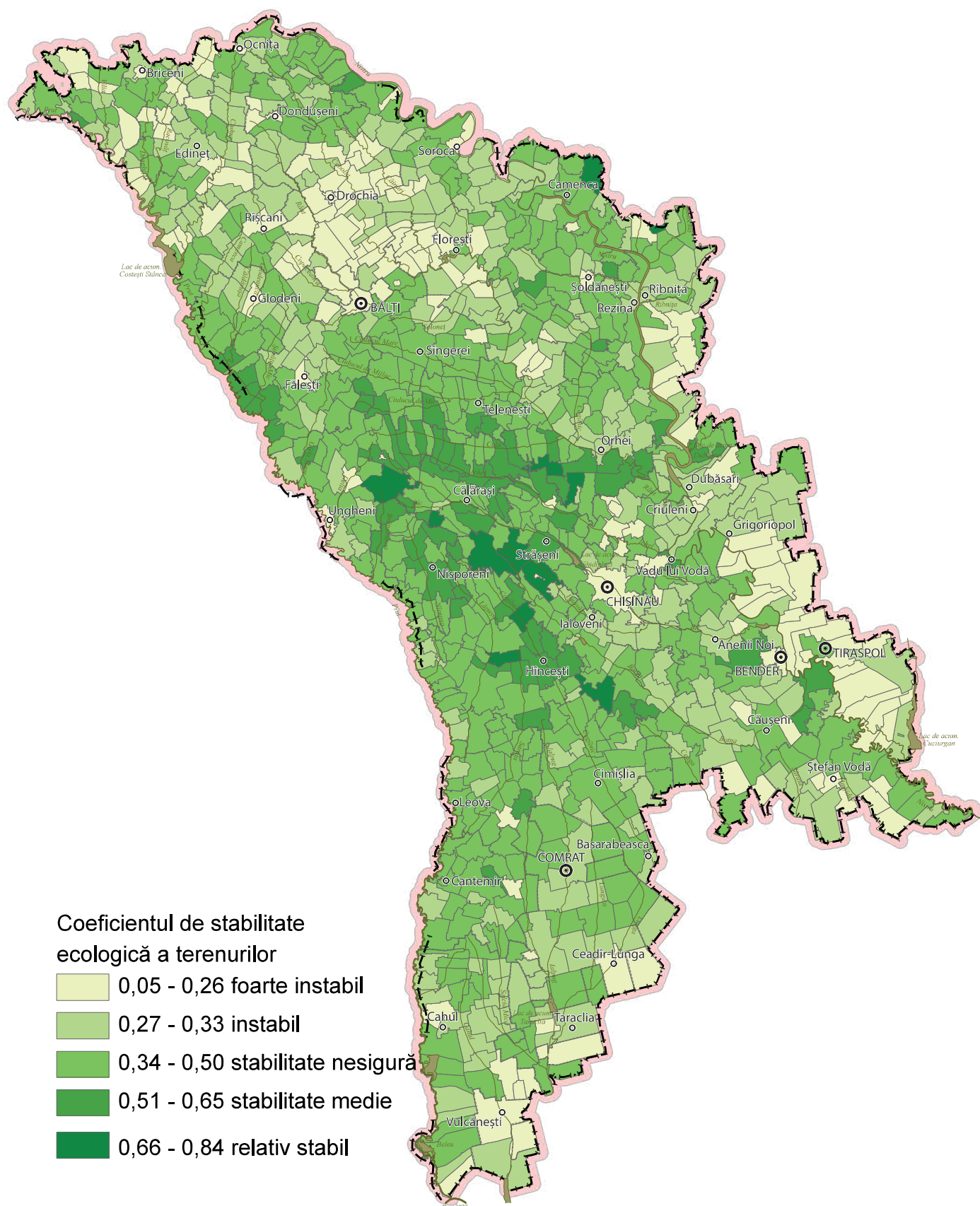
Transformări enviromentale (relația Dumitrașcu)

1:1 500 000

Indicii ce reflectă starea peisajelor

Stabilitatea ecologică

1:1 500 000